

**ПРАВИЛНИК О ДОДЕЛИ
ВЕЛИКЕ НАГРАДЕ АРХИТЕКТУРЕ
УДРУЖЕЊА АРХИТЕКАТА СРБИЈЕ ЗА ЖИВОТНО ДЕЛО**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником о додели Велике награде Удружења архитеката Србије за животно дело (у даљем тексту: Правилник) се уређују услови и начин доделе Велике награде Удружења архитеката Србије за животно дело (у даљем тексту Велика награда) поступак за доделу Велике награде, Одлука о додели Велике награде, жалбени поступак, спречавање сукоба интереса и прелазне и завршне одредбе.

Члан 2.

Велика награда архитектуре за животно дело је највише признање Удружења архитеката Србије (у даљем тексту УАС) за изузетан стваралачки и прегалачки допринос у области архитектуре.

Члан 3.

Велика награда архитектуре се додељује појединцима и ауторским тимовима (који су током заједничке дугогодишње професионалне каријере развили особен ауторски печат и израз) из области архитектуре за истакнута и плодотворна остварења врхунског домета, која су имала у одређеном раздобљу прогресивни утицај на достигнућа, развој и друштвену улогу архитектуре.

Велика награда је установљена 1982. године.

Велика награда се додељује држављанину Републике Србије, активном члану (редовном или почасном) регионалног и/или градског друштва архитеката које је колективни члан УАС-а (у даљем тексту: члан УАС-а).

Велика награда се по правилу додељује сваке године.

Велику награду у име Удружења архитеката Србије предлаже Веће Велике награде архитектуре (у даљем тексту: Веће) а додељује Удружење архитеката Србије.

Веће Велике награде је орган УАС-а састављен од свих добитника Велике награде.

Члан 4.

Велика награда из члана 2. овог Правилника додељује се члану УАС-а који је кроз реализована дела архитектуре, показао изузетан квалитет рада комбинујући креативност, аутентичност и јасну стваралачку визију, као и снажну преданост професији архитекта и практичном хуманизму.

Велику награду, из става 2. овог члана могуће је доделити и члану УАС-а који је кроз објављена дела о архитектури и професији архитект, као и едукативно деловање показао изузетно квалитетан и стваралачки допринос теорији, историји и развоју хуманистичке мисли у архитектури.

Велика награда УАС-а за животно дело се може одузети добитнику уколико својим накнадним, континуираним и непреимереним деловањем доприноси компромитовању појединаца, струке и професије у целини, већинском одлуком чланова Већа ВНА Удружења архитеката Србије.

Члан 5.

Опсег области архитектуре у смислу члана 4. овог правилника подразумева следећа подручја деловања:

- стваралачко ауторско дело у архитектури
- дело у науци, теорији или историји архитектуре
- едукативно деловање у струци
- дело есејистичке или критичке публицистике и активизма.

Члан 6.

Под реализованим делом из члана 4, став 1. Правилника подразумевају се изведена дела из области архитектонског стваралаштва.

Под објављеним делом из члана 4, став 2. Правилника подразумевају се публикована теоријска, стручна, публицистичка, вишемедијска и сл. дела о архитектури и професији архитекта.

Члан 7.

Велика награда се додељује за свеукупни циклус професионалног опуса и рада.

За допринос архитектури, као мерило овог правилника, узимају се сва остварења предложене личности као целокупни учинак, постигнут на једном или више подручја деловања у области архитектуре, која представљају његов животни рад и дело.

Велика награда може бити додељена само једанпут лицу из члана 3. овог Правилника.

Велика награда може да се додели и ауторском тиму архитеката у складу са овим Правилником.

У току једне календарске године може се доделити само једна Велика награда.

Велика награда не мора бити додељена сваке календарске године.

Члан 8.

Као мерило доследног и значајног доприноса хуманости и изграђеној средини кроз праксу и теорију архитектуре у смислу овог Правилника узимају се у обзир сва референтна дела, друштвена и професионална признања, укупан јавни, едукативни учинак друштвених и професионалних активности кандидата, као и релевантне и потврђене критике професионалног дела и рада од стране других аутора и организација.

II. СЕДНИЦЕ ВЕЋА ВЕЛИКЕ НАГРАДЕ

Члан 9.

Веће Велике награде сачињавају сви добитници Велике награде архитектуре.

Члан 10.

Веће Велике награде је орган Удружења архитеката Србије чији је задатак да на основу поднетих предлога и пријава, те спроведеног поступка утврђивања квалитета рада из члана 4. Правилника донесе предлог Управном одбору УАС-а о кандидату за додељивање награде.

Члан 11.

Чланови Већа између себе бирају председника Већа.

Председник Већа се бира већином од укупног броја чланова већа.

Мандат председника траје четири године.

Члан Већа може бити биран за председника највише два пута.

Седница већа сазива и њима руководи председник, односно члан већа кога председник овласти.

Председник Већа учествује у раду Управног одбора УАС-а (у даљем тексту: УО УАС).

Председник Већа Велике награде, уз сагласност осталих чланова може овласти члана који ће пуноправно присуствовати седницама УО УАС-а у случају одсуства председника.

Сви чланови Већа су равноправни и за свој рад одговорни су УО УАС-а.

Члан 12.

Велика награда ће се доделити ако је Већу Велике награде правовремено пријављена одговарајућа кандидатура и ако Веће донесе позитивну одлуку.

Одлуке Већа су правоснажне ако се за њих изјасни већина од укупног броја чланова Већа.

Гласање је по правилу јавно, уколико Веће ВНА не одлучи другачије.

Јавно гласање се врши дизањем руку или поименичним прозивањем, односно изричитим изјашњавањем.

Веће одлучује на затвореним седницама.

По завршетку гласања утврђују се резултати гласања и председник Већа их проглашава.

Члан 13.

Седнице Већа сазива и њима руководи Председник, односно члан Већа којег председник овласти.

Председник Већа има обавезу да сазове седницу на захтев најмање половине чланова Већа. Седницама Већа могу да присуствују председник УО УАС-а, председник Надзорног одбора УАС-а, по службеној дужности или позиву.

Седницама Већа могу да присуствују и стручна лица, запослена у УАС-у или посебно ангажована, по позиву или одобрењу председника Већа, ако је њихово присуствовање седници везано за службена овлашћења или стручна тумачења.

У обављању послова административно-техничке подршке председнику и Већу помаже Секретар и Секретаријат УАС-а.

Члан 14.

Председник Већа је дужан да се стара о нормалном току седнице и придржавању реда утврђеног овим Правилником.

За повреду прописаног реда члановима Већа и присутним лицима се могу изрећи следеће мере: опомена, одузимање речи и удаљење са седнице.

Изречене мере се уносе у записник са седнице.

Члан 15.

О раду на седницама воде се записници. Записник води Секретар УАС-а, уписујући у књигу записника формулације одлука које су усвојене, а на основу тих белешки израђује записник у писаној форми, који мора бити оверен од стране председника Већа.

Електронска седница Већа

Члан 16.

Седница Већа, када за то постоје оправдани разлози, може да се одржава и електронским путем (Електронска седница).

Под оправданим разлозима се подразумева хитност у одлучивању и немогућност остваривања кворума физичким присуством за пуноправно одлучивање и рад.

Сва правила за неелектронску седницу из овог Правилника важе и за електронску седницу и гласање.

Члан 17.

Начин рада и ток седница Већа ближе се уређује Пословником о раду Већа кога доноси УО УАС-а, а у складу са Статутом и овим Правилником.

III. ПОСТУПАК ЗА ДОДЕЛУ ВЕЛИКЕ НАГРАДЕ

Предлагање и пријављивање за Велику награду

Члан 18.

Предлоге кандидата за Велику награду могу подносити: (Предлагач) – чланови Већа ВНА, струковна удружења која су колективни члан УАС-а преко својих представника, као и УАС одлуком УО.

Један предлагач може предложити само једног кандидата за текућу годину.

УАС расписује отворени јавни позив за достављање предлога током временског циклуса који траје до 15. децембра текуће године.

Циклус одлучивања о додели награде не може трајати дуже од четири месеца – до 15. априла наредне године.

Члан 19.

Предлагач (појединац или група) је дужан да у року из члана 18. Правилника Већу у писменој форми поднесе:

1. Предлог са подацима о предлагачу и кандидату;
2. Образложен предлог са јасном назнаком разлога због којих предлаже кандидата за Велику награду, а у складу са овим Правилником;
3. Изјаву кандидата о сагласности да буде предложен за Велику награду.
4. Радну биографију (CV) са детаљним и прегледним приказом професионалног и друштвеног кретања током рада, признањима и сл.;
5. Портфолио изграђених дела архитектуре са адекватним графичким и текстуалним прилозима и фото документацијом.
6. Списак признања, друштвених и конкурсних награда, признатих заслуга и посебних звања које је кандидат стекао.
7. Копије публикованих дела и/или оригинале на увид;
8. Копије критика (оцене, мишљења, рецензије и сл.) професионалног дела и рада публикованих од стране других аутора и организација
9. Изјаву о ауторству и тачности података из Пријаве и пратеће документације.

Предлагач такође може поднети и већ раније објављене оцене, мишљења, критике, рецензије или други расположиви материјал који приказује, тумачи и осветљава кандидатов допринос и поткрепљује разлог кандидатуре.

Једном достављену Пријаву није могуће накнадно допуњавати.

Предлози и пријаве се достављају у штампаном и дигиталном облику на адресу УАС-а, посредством поште, лично или слањем електронским путем у адекватном формату.

Веће може затражити и додатну документацију од предлагача.

Неблаговремено и неуредно поднет Предлог, односно Пријава у смислу овог Правилника Веће не може да разматра.

Критеријуми и начин утврђивања квалитета дела

Члан 20.

Чланови Већа одлуку о додели Велике награде доносе на основу свог објективног суда о чињеницама, непристрасно и под пуном моралном одговорношћу.

Приликом одлучивања, чланови Већа узимају у обзир све релевантне чињенице у складу са овим Правилником из Предлога и Пријаве са пратећим материјалом, под истим условима за сваког кандидата.

При разматрању Предлога и Пријаве за Велику награду узима се у обзир квалитет из члана 3. и 4. овог Правилника нарочито утврди кроз:

1. За изграђена дела архитектуре:

- доследност, ваљаност и аутентичност архитектонског израза, идејних ставова, уметничких, стручних и техничких решења;
- доследан стваралачки допринос архитектури;

Објективна потврда налаза из тачке 1. овог члана врши се кроз:

- реализована дела архитектуре кандидата, њихова улога и значај
- однос изграђених дела архитектуре и изграђене средине као доприноса развоју културе живљења и коришћења простора;
- континуитет, значај и улогу изграђених дела архитектуре за развој промишљања архитектонског израза, уметничких, стручних и техничких решења;
- континуитет, значај и улога јавног деловања кандидата за допринос угледу професије архитект у друштвеном животу;

- континуитет и интензитет учешћа на јавним манифестацијама у сврху промоције архитектонске делатности као неизоставног чиниоца културе у друштву;
  - остварене награде, признања и критике;
2. За публикована дела о архитектури и професији архитекта и активизам:
- доследност, ваљаност и аутентичност идејних ставова, мисли и језика публикованих као теоријска, стручна, публицистичка, вишемедијска и сл. дела о архитектури и професији архитект;
  - доследан стваралачки допринос теорији, историји и мисли архитектуре;
3. За допринос едукацији у области архитектуре:
- вишегенерацијски утицај на младе архитекте и студенте који обухватају стручне, теоретске и хуманистичке аспекте архитектуре.

Објективна потврда налаза из тачке 2. овог члана врши се кроз:

- публикована теоријска, стручна, публицистичка, вишемедијска и сл. дела о архитектури и професији архитект;
- континуитет, значај и улога публикованих дела за развој промишљања архитектонског израза, уметничких, стручних и техничких решења;
- континуитет, значај и улога публикованих дела за развој културе живљења и коришћења простора;
- континуитет, значај и улога јавног деловања кандидата за допринос угледу професије архитект у друштвеном животу;
- континуитет и интензитет организовања или учешћа на јавним манифестацијама у сврху промоције архитектонске културе;
- остварене награде, признања и критике;
- остварени резултати на основу едукације;

IV. ОДЛУКА О НАГРАДИ

Утврђивање листе кандидата

Члан 21.

Веће Велике награде одлучује на затвореним седницама.

Одлука о додељивању Велике награде архитектуре по обављеном поступку разматрања и оцењивања доноси се јавним/тајним гласањем.

Одлука о додељивању Велике награде доноси се већином од укупног броја чланова Већа.

При разматрању Предлога за Велику награду, Веће утврђује испуњеност формалних услова из овог Правилника.

При разматрању Пријава за Велику награду, Веће утврђује испуњеност формалних услова, као и суштинских доприноса кандидата из члана 3. и 4., а у складу са овим Правилником.

Поступак избора добитника Велике награде

Члан 22.

Уколико има више пријава, Веће своди листу кандидата гласањем на ужи круг избора.

Избор добитника Велике награде врши се између два преостала кандидата већином гласова укупног броја чланова Већа.

Уколико се по спроведеном разматрању у случају више предложених кандидата или ауторских тимова елиминисањем није постигла сагласност о једном, односно два предлога за коначну одлуку, гласање се претходно обавља за сваког таквог кандидата или ауторски тим понаособ.

За кандидата са највећим бројем гласова из претходног гласања коначна одлука о избору се доноси поновним гласањем, а одлука је ваљана ако је кандидат стекао просту већину гласова

присутних и доступних чланова Већа. Уколико кандидати имају подједнак број гласова додељују се две награде.

Одлуке су правоснажне ако више од половине укупног броја чланова Већа за њу гласа присуством на самој седници. У случају да је члан спречен да присуствује седници гласање се може спровести слањем предлога: аналогно поштом/или лично - доставом дописа у канцеларији УАС-а, електронском поштом на званичан е-mail УАС-а или лично телефонским позивом канцеларије УАС-а, у којим случајевима ће канцеларија УАС направити службену белешку о примљеном позиву, писменом или е-mail допису са датумом, временом и подацима (име и презиме члана Већа) од кога је примљен позив. Ти глас/ови ће бити ковертирани и отварани у процесу јавног/тајног гласања на сам дан седнице Већа. Тајност гарантује секретар УАС-а.

Уколико се на седници, сазваној ради избора носиоца награде утврди да због болести или заузетости постоји немогућност или незаинтересованост појединих чланова, кворум ће чинити присутни и доступни чланови и на основу тога ће се обавити гласање.

Веће Велике награде додељује једну награду, односно више, уколико се ради о ауторском тиму са већински заједничким професионалним остварењима.

Избором кандидата за Велику награду окончава се поступак избора.

По окончању поступка Веће доноси одлуку о избору са јасним образложењем у складу са овим Правилником.

Одлуку о добитнику Велике награде за текућу годину, Веће мора донети најкасније до 15. априла.

Одлука Већа о Награди ступа на снагу по усвајању од стране УО УАС-а, чиме се врши проглашавање добитника Велике награде за текућу годину и информисање јавност.

Изглед и додела Велике награде

Члан 23.

Велика награда за животно дело Удружења архитеката се састоји од медаље и повеље.

Изглед медаље и повеље утврђује УО УАС-а.

Уручење Велике награде се врши средином октобра текуће године, и има свечани карактер афирмације професије. Пригодом уручења се организује ретроспективна изложба добитника Велике награде са каталогом или се уручење обележава на други прикладан начин у договору и уз учешће добитника, а у свему према одлуци Управног одбора Удружења архитеката Србије.

VI. ЖАЛБЕНИ ПОСТУПАК

Члан 24.

По окончању поступка кандидати имају право жалбе Већу у року од осам дана од проглашења добитника Велике награде.

Веће одлучује о жалби закључком у року од 15 дана од пријема жалбе.

У другостепеном поступку, кандидат има право да упути приговор УО УАС-а на закључак Већа о жалби у року од 8 дана од пријема закључка.

Управни одбор УАС-а одлучује о приговору решењем у року од 15 дана од пријема жалбе.

Управни одбор не може да преиначи одлуку Већа, али може да поништи поступак избора уколико утврди процесно правне повреде управног поступка, односно кршење одредби овог Правилника или, ако дође до сазнања о чињеницама које дисквалификују кандидата за Велику награду а ВНА их није узело у обзир приликом формирања предлога за награду.

VII. СПРЕЧАВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА

Члан 25.

Предлагач и кандидат не могу бити лица која су у сродству или непосредно сарађују. Дужност сваког члана Већа и УО УАС-а је да укаже на евентуални сукоб интереса. У случају утврђеног сукоба интереса цео поступак избора за Велику награду се поништава. Сукоб интереса решава Суд части УАС-а у складу са општим и посебним актима УАС-а.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Добитници Велике награде од 1982. године, односно у периоду пре усвајања овог Правилника изједначени су у својим правима са добитницима Велике награде УАС-а према овом Правилнику.

По утврђивању изгледа Велике награде (медаље и повеље) од стране УАС-а, свим добитницима Велике награде до усвајања овог Правилника биће ретроактивно додељене медаље и повеље.

Добитницима који нису међу живима медаља и повеља биће додељени постхумно њиховим правним наследницима или ће се трајно чувати на видљивом и истакнутом месту у просторијама УАС-а.

Члан 27.

Правилник о великој награди Удружења архитеката, као и његове измене и допуне усваја УО УАС-а.

Измене и допуне овог правилника врши УО УАС-а уз претходно прибављено мишљење Већа.

Предлог за измену и допуну овог правилника, поред УО УАС-а, може дати и Веће.

Уколико Веће не достави мишљење из става 2. овог члана у року од 30 дана од дана пријема захтева за мишљењем сматра ће се да је мишљење Већа позитивно.

Члан 28.

Надзор над спровођењем и тумачење одредби овог правилника врши и даје Управни одбор УАС-а.

Члан 29.

Овај Правилник ступа на снагу даном његовог усвајања од стране УО УАС-а.

У Београду, 17. април 2025.године

Председник Управног одбора
Удружења архитеката Србије
Проф.Иван Рашковић, архитекта,с.р.